

Rapportage Tip Leudal

Generiek augustus

13 september 2018

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	2
2. Rechte tellingen	3
Limburgs dialect	3
3. Onderzoeksverantwoording	11
Toponderzoek	12

Let op! Laag aantal respondenten!

Deze rapportage bevat onderzoeksresultaten gebaseerd op een laag aantal respondenten. Doordat TIP Leudal nog in de kinderschoenen staat kunnen we de representativiteit niet garanderen.

1. Samenvatting

Op vraag "1 Welke taal/dialect is in uw gezin het meest gesproken?" antwoordt 62% van de respondenten: "Limburgs".

Op stelling 2 'Op de peuterspeelzalen in Limburg moeten kinderen in het Limburgs aangesproken worden' antwoordt 41% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 37% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (26%) is: "Mee oneens".

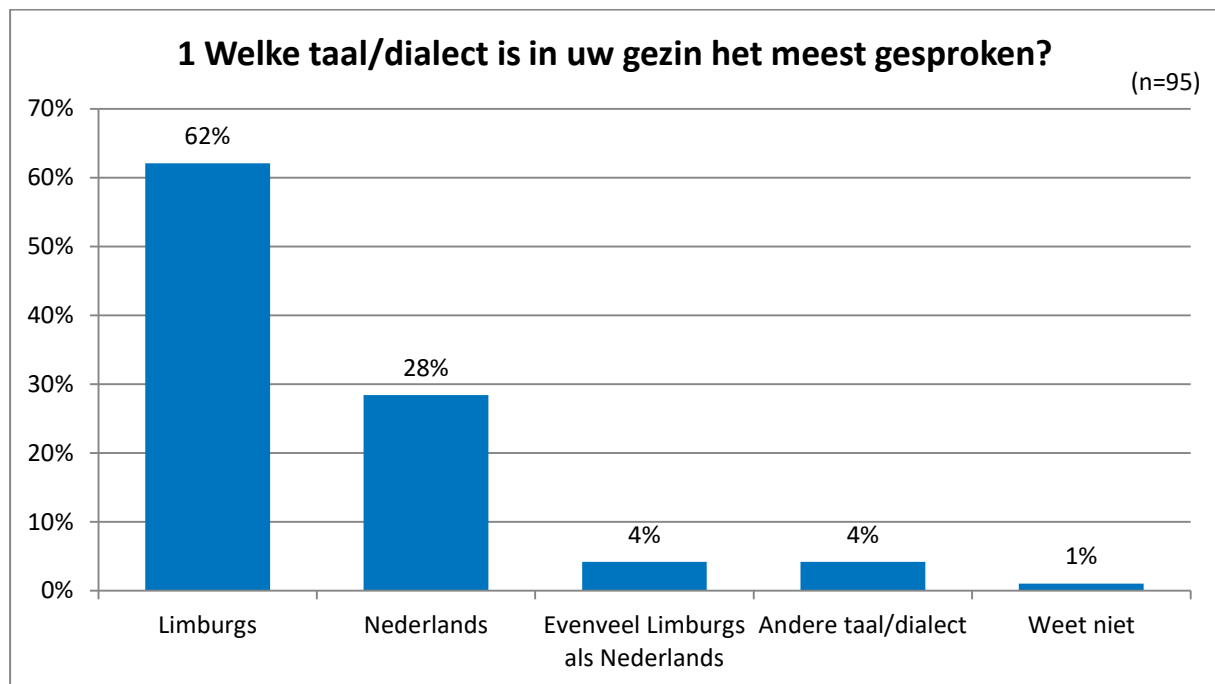
Op stelling 3 'De provincie Limburg moet investeren om het Limburgs dialect te behouden' antwoordt 82% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 8% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (45%) is: "Zeer mee eens".

Dit en meer blijkt uit panelonderzoek TIP Leudal, waarbij 95 deelnemers zijn geraadpleegd.

2. Rechte tellingen

Limburgs dialect

“Kinderen moeten al jong aan het Limburgs dialect”, zo luidde de voorpagina van de Limburger op 19 juli jongleden. De provincie en de Limburgse streektaalorganisaties kondigden in de nota “n Laeve Lank Limburgs?” aan dat er meer kinderen met het Limburgs dialect groot gebracht moeten worden.

Op vraag "1 Welke taal/dialect is in uw gezin het meest gesproken?" antwoordt 62% van de respondenten: "Limburgs".

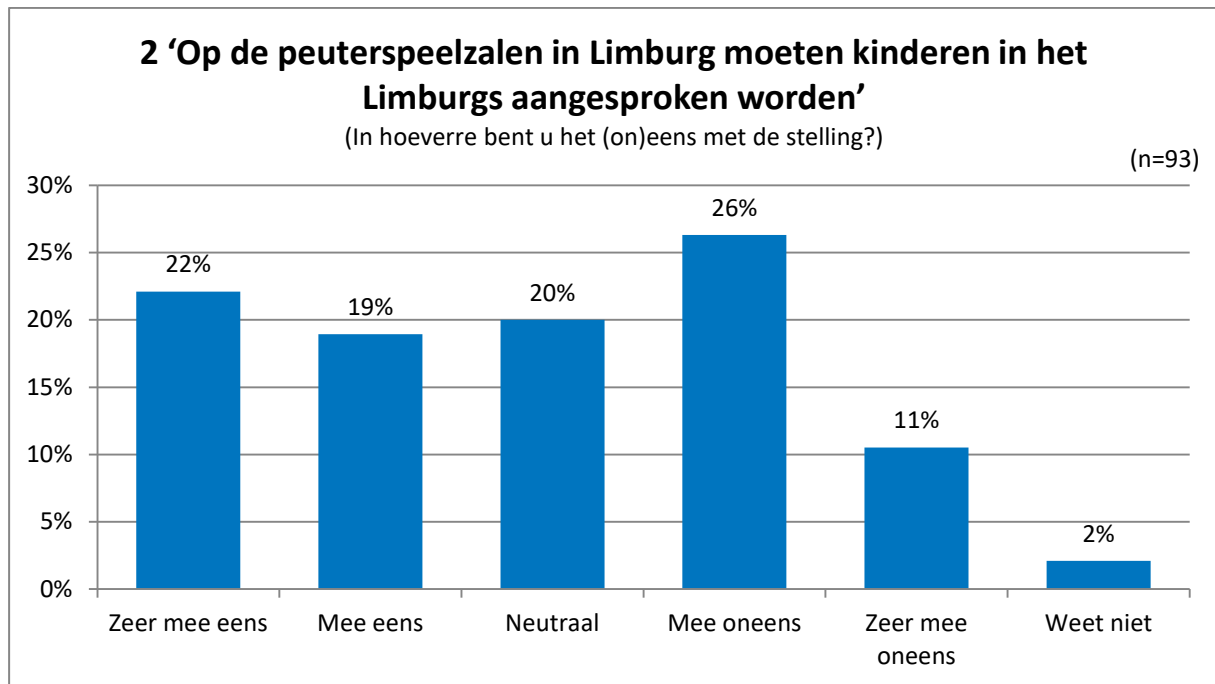
Andere taal/dialect, namelijk:

- Brabants dialect
- Engels
- Limburgs
- Nederlands en Kimburs

Toelichting

- Limburgs**
- We praten zoveel mogelijk Limburgs maar ik gebruik soms nog steeds woorden uit mijn moedertaal, Brabants dialect.
 - Wij zijn dus tweetalig en daarmee hebben we een voorsprong op de mensen die alleen Nederlands spreken. Denk ook aan alle verbanden die er liggen met b.v. Duits of Frans.
- Nederlands**
- Ik ben van oorsprong niet uit limburg
 - Ik spreek zelf geen limburgs en heb mijn man buiten limburg leren kennen. Hij sprak met zijn broers en zussen en mensen, die limburgs praten altijd limburgs. In de lagere schoolklas van ons oudste kind zaten veel nederlands sprekende kinderen, die zijn vrienden werden.

- Partner komt uit Brabant en spreekt Nederlands.
Zelf ben ik opgegroeid met het Limburgs dialect en spreek ik tegen de kinderen Limburgs.
De kinderen zijn uit hun eigen Nederlands gaan praten.
Oudste zoon spreekt tegenwoordig steeds meer Limburgs.
Jongste zoon praat Nederlands.
- Vrouw komt niet uit Limburg. Kinderen verstaan dialect, spreken het niet
- Wij zijn niet van oorsprong Limburgs

Op stelling 2 'Op de peuterspeelzalen in Limburg moeten kinderen in het Limburgs aangesproken worden' antwoordt 41% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 37% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (26%) is: "Mee oneens".

Toelichting

- Zeer mee eens**
- Zie toelichting bij 1. Nederlands leren ze sowieso wel.
- Mee eens**
- Als een kindje nieuw is en het nederlands nog niet begrijpt mag het best even aangesproken worden in het limburgs. Onderdeel van het programma kan 'spreken in het dialect' zijn
 - Maar er moet ook Nederlands gesproken worden. Beide talen dienen aangeboden te worden. Zeker ook, omdat het personeel Nederlandstalig kan zijn.
- Neutraal**
- Als een kind nederlands spreekt in nederlands antwoorden, spreekt n kind dialect, in dialect antwoorden
 - Beide L en NL
 - Er moet rekening worden gehouden dat niet alle kinderen het dialect thuis horen c.q. geleerd hebben. Dus het dialect moet niet aan anders sprekende kinderen opgedrongen worden. Zij moeten rustig het nederlands kunnen blijven spreken en moeten dan ook niet in het dialect aangesproken worden. De verantwoordelijkheid van de keuze van taal ligt bij de ouders. Wel belangrijk dat het dialect in zijn algemeenheid bewaard blijft.
 - Moeten gaat te ver, en niet iedere leidster spreekt zelf Limburgs. Maar het MOET wel kunnen, oftewel het zou zeker geen verplichting mogen zijn om Nederlands te moeten spreken.
- Mee oneens**
- Limburgs kan aan de keukentafel worden bijgebracht. Op school dient men correct ABN te spreken.
 - Op school Nederlands leren vind ik goed. Het Limburgs leren ze thuis en bij vrienden wel.

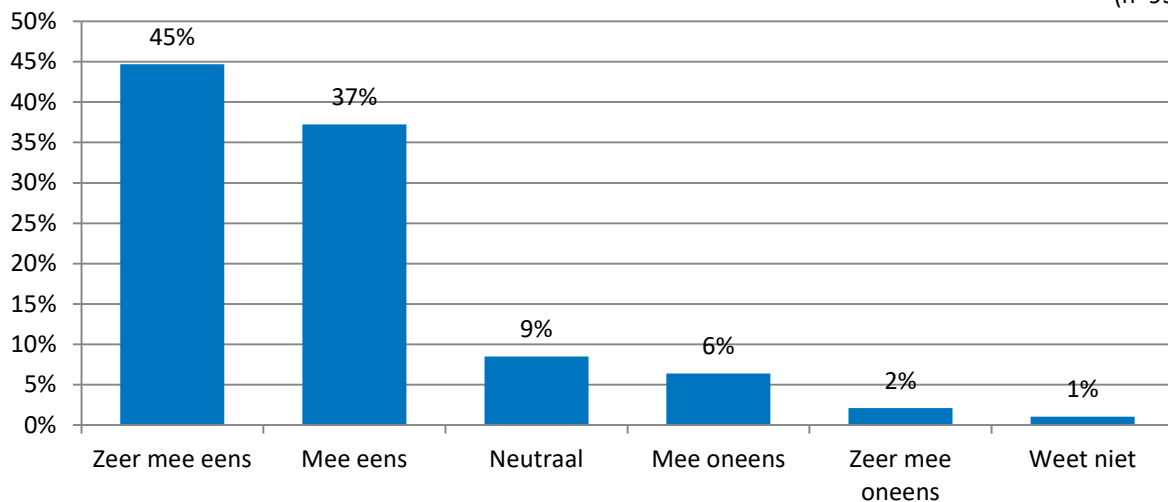
Zeer mee
oneens

- Het lijkt me belangrijker om op jonge leeftijd eerst goed Nederlands te leren en ze dan pas met andere talen (dus ook eventueel Limburgs) te laten kennismaken.
- Het Limburgs dialect is overal anders. Medewerksters komen niet uit het zelfde dorp. Zo zou een kind in midden limburg een leidster kunnen krijgen uit noord limburg en dus een ander dialect aangeleerd krijgen. Bovendien krijgen ze dan moeite met taal op school. In Maasbree zegt men tegen een hond een honk, 3x raden wat veel kinderen die pas leren schrijven opschrijven.

3 'De provincie Limburg moet investeren om het Limburgs dialect te behouden'

(In hoeverre bent u het (on)eens met de stelling?)

(n=93)

Op stelling 3 'De provincie Limburg moet investeren om het Limburgs dialect te behouden' antwoordt 82% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 8% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (45%) is: "Zeer mee eens".

Toelichting

- Zeer mee eens**
- Het is een stukje cultuur, dat nooit verloren mag gaan.
- Neutraal**
- Niet meer dan noodzakelijk is. Nederlands is en blijft de belangrijkste taal in Nederland. Dus ook in de provincie Limburg. In verband met de verdere globalisering en internationalisering zal Engels (en in iets mindere mate ook Duits) steeds belangrijker worden in het onderwijs en op de werkvloer. De wereld is namelijk groter dan alleen Limburg. Limburgs kan natuurlijk altijd in de privésfeer gesproken worden en onder collega's zolang het maar vrijblijvend is. Het Limburgs kan desondanks wel degelijk een toevoeging en verrijking zijn op cultureel en kunstzinnig vlak en dit mag dan ook gestimuleerd worden.
- Mee oneens**
- Dan wordt het al snel zo'n verzonnen project, waar wel veel voor onderzocht en vergaderd wordt, Maar per saldo gezien niet veel verschil uitmaakt. Bovendien is er niet één Limburgs. Het is nu eenmaal een allegaartje met onderling erg grote verschillen.
- Zeer mee oneens**
- Als de provincie daar aan mee zou betalen betekent dat dan dat we echt overal dialect gaan spreken? Ook in de overheidsgebouwen? Politie, gemeente? Het geld van de provincie is toch voor alle mensen in de provincie? Daar zijn betere doelen voor te vinden.

4 Wat is volgens u de beste manier om het Limburgs dialect te behouden? (n=88)

Oplossing (70%):

- ,
- Aandacht schenken aan limburgse gebruiken en gewoontes en dit in dialect communiceren naar de inwoners
- Altijd plat kalle
- Begin bij de jeugd
- Blijf je moederstaal spreken!
- Clubs en verenigingen
- Dat inwoners van limburg gewoon limburgs blijven spreken. En dat ouders en grootouders stoppen met "slecht"nederlands te praten tegen hun kinderen en kleinkinderen
- Dat ouders die altijd Limburgs spreken niet ineens hun kinderen gaan opvoeden in het Nederlands... Als je er toch mee opgegroeid ben mag je trots zijn om het aan je kinderen door te geven!
- Dat ouders gewoon Limburgs tegen hun kinderen spreken thuis het Nederlands leren ze vanzelf op school
- Dat ouders kinderen van kleins af aan in het Limburgs dialect opvoeden en leren spreken. Nederlands komt wel op school. Ik heb altijd gezegd dat Limburgers reeds vanaf de geboorte 2 talig zijn. Gewoon dialect laten spreken. Hebben ze later alleen maar voordeel van.
- Dat ouders thuis met kinderen dialect spreken
- Dialect als 1e voertaal
- Dialect avonden, toneeluitvoeringen in het dialect.
- Dialectvereniging Veldeke blijven ondersteunen voor de bevordering van het spreken en schrijven van de Limburgse taal.
- Dökker noa boeëte komme in ut Limburg. Beveurbealdj in de Via Limburg.
- Een les van de Limburgs dialect op school in voeren
- Gratis lessen Limburgs voor nieuwkomers
- Het 'levend' houden door het in huiselijke, familiale en sociale kring te blijven gebruiken.
- Het is een ouderaangelegenheid dat in de opvoeding bijgebracht zou moeten worden. Dit is geen taak van een provincie of instantie. Aandacht vestigen op het behoud van het dialect is natuurlijk wel wenselijk.
- Het moet meer gestimuleerd worden om te spreken
- Het praten in stand houden en uitleggen wat bedoeld wordt
- Het steeds overbrengen op nieuwe generaties. Het blijven zien als een volwaardige taal.
- Het zelf blieve spreke en sjrievie auch al zitte der taalfoute in. As ze mich versteis kal ich plat taege dich
- In de gezinnen dialect blijven promoten/spreken,
- In de peuterspeelzaal limburgs ,vanaf de basisschool leren ze vanzelf de Nederlandse taal
- In ieder gezin vanaf dag 1 dialect spreken. "t ABN komt op de school vanzelf.
- Indiend mogelijk thuis aanleren. op school leren de kinderen het vanzelf ook
- Limburgs naast het Nederlands, Limburgs om de taal te behouden en Nederlands omdat dat onze nationale taal is
- Limburgs op basisschool onderwijzen
- Limburgstoneel en Limburgse kwaliteitsliteratuur bevorderen. Krant bezuinigd collum in het Limburgs weg, terwijl ongelofelijk veel mensen dit lazen.ook veel niet Limburgs sprekende mensen.

- Lokale TV zenders benutten en festiviteiten die typisch Limburgs zijn, zoals schuttersfeesten.
- Lokale vrijwilligers die zich hiervoor inzetten. Het verschilt namelijk per dorp en daarom is het erg arbeidsintensief om het voor heel Limburg bij te houden. KVV in Roggel draagt een mooi steentje bij door haar dagelijkse nieuwsbrieven tijdens de KVV week in de zomer in het dialect op te stellen. Dit is een mooi initiatief. Echter naar mijn mening niet te veel belastinggeld aan uitgeven.
- Mensen bewust maken van een stuk cultuur en hun daarvan bewust maken. Dialectsprekers zijn niet minder. Het is allang bewezen datg dialect spreken bij het leren van het niet Nederlands niet nadelig werkt, maar juist goed is voor de taalontwikkeling van een kind.
- Om het ook in de peuter klas te spreken.
- Om i'limburs eindelijk oppe kaart te zette wie 't Fries, gewuen 'tzelfdje
- Op allerlei mogelijke manieren promoten met vooral steun van bovenaf beginnend bij Provinciaal Bestuur
- Op kinderdagverblijven en scholen indien mogelijk Limburgs praten.
- Op Radio en tv L1 tv dialect spreken.
- Op scholen en bedrijven dient met Nederlands te spreken. Dit komt kinderen en volwassenen alleen maar ten goede. Men moet stimuleren om dialect te spreken elders, bijvoorbeeld thuis, bij de sportvereniging of bij de bakker.
- Op school leren
- Ouders en grootouders moeten gewoon limburgs tegen hun kinderen en kleinkinderen blijven spreken , want zij spreken zelf ook meestal erg slecht nederlands , gewoon op een belachelijke manier. Goed Nederlands leren spreken kan beter overgelaten worden aan de scholen en dan blijft limburgs spreken vanzelf behouden
- Ouders moeten dit thuis met de kinderen spreken en op kdv/psz/school/bsso moet het niet verboden zijn
- Ouders stimuleren om thuis Limburgs te praten en geen Nederlands inclusief de taalfouten.
- Overall in Limburg Limburgs blijven praten
- Plat kalle aug bie L1
- Project: leren van elkaar. dialect betekenis van woorden en verschillen van uitspraak delen. Dialect leren schrijven
- Spreek gerust dialect maar pas je aan als je met niet-dialectsprekenden communiceert
- Stimuleren om het te blijven praten.
- Taal is nu eenmaal dynamisch, zeker een dialect waarvan geen officiële schrijfwijze vastligt.
- Thuis dit spreken
- Thuis en in verenigingen maar Nederlands zal de voertaal moeten zijn
- Thuis in gezinssituatie dialectspreken bevorderen. Op scholen gewoon ABN
- Thuis spreken, eventueel op school als tweede taal. Hoofdtal MOET Nederlands zijn.
- Twee talige couranten en media , plus een vak op school, culturele evenementen
- Van tijd tot tijd groepslessen in het Limburgs.
- Veel spreken en misschien als een soort extra vak op school aanbieden
- Via scholen
- Vooral Limburgs blijven praten, ook bijv op school tegen kinderen die thuis Nederlands praten. Niet te veel aanpassen aan Nederlands sprekende mensen.
- Zo veel mogelijk in het Limburgs met elkaar omgaan. Ook de krant en b.v. L!. Vooral deze laatste !!!
- Zoveel mogelijk dialect praten
- Zoveel mogelijk spreken en bespreekbaar maken.

Dit is niet nodig (8%)

Weet niet (22%)

Toelichting

- Oplossing:
- Er zijn veel verschillen in het Limburgs onderling. Er zijn ook geen geschreven regels waar alle woorden en schrijfwijzen vastliggen. Het is niet te voorkomen dat het Limburgs langzaam verwaterd. Ik spreek buiten werktijd altijd 'plat', maar merk wel dat er veel woorden zijn waar mijn ouders en grootouders een echt apart woord voor kende, maar waar ikzelf een Nederlands woord gebruik met Limburgse uitspraak. Woorden die je thuis niet gebruikt, leer je ook niet in het dialect. Zo gaan er per generatie toch steeds woorden verloren. Omdat er zoveel regionale verschillen zijn, kun je ook niet echt een databank aanleggen om de ongebruikelijke woorden levend te houden. Op zich wel jammer, maar het mooie aan Limburgs praten is toch dat het de taal is waar je mee opgegroeid bent, en dat is niet te vervangen door een van 'boven' door de provincie opgelegd verplichte les of iets dergelijks.
Het zou wel goed zijn als er op de Nederlandse tv veel meer ruimte was voor mensen met een regionale uitspraak. En dat hoeft dan niet eens echt dialect te zijn, maar je hoort vrijwel nooit een BN'er met een Limburgs, Fries of Zeeuws accent. (behalve Piet Paulusma dan). Bij de omroepen vind met het blijkbaar nodig dat iedereen een neutraal plat ABN spreekt. Ook iemand als Chantal Janzen heeft haar Limburgse tongval afgeleerd, omdat ze weet dat ze anders niet aan de bak komt in televisieland. Terwijl je wel vaak van die randstedelingen hoort met zo'n achterwijk moco accent zoals Ali B expres blijft behouden.
Daar zou de provincie (eventueel samen met Friesland, Groningen, de achterhoek en Zeeland best voor mogen strijden in de Randstad. Er is bijvoorbeeld wel vaak aandacht voor meer allochtonen op de buis, maar weinig aandacht voor een representatieve verhouding over de regio's in Nederland.
 - Ik weet dat veel hedendaagse ouders het niet chique vinden om hun kinderen dialect aan te leren. Men vindt het vaak minderwaardig wat uiteraard totale onzin is. Ouders van nu (de Facebookgeneratie!!!) want verder komen ze vaak niet zouden dit eens duidelijk bijgebracht moeten worden.
 - Interesse, aandacht, waarde-creatie, respect en niet wegzetten als dom
 - Woearom motte wae as Limburgers ummer aan de letste mem hange? Omdet wae geografisch 't meist ongeraan hange? gewuen onnuezel, den haag wil zoeaveul mäögelik van os profiteere wie det vreuger mit de koel ouch zoea waas
 - Zie oplossing.

3. Onderzoeksverantwoording

Onderzoek	:	TIP Leudal
Onderwerp	:	Limburgs dialect
Enquêteperiode	:	23 augustus 2018 tot 04 september 2018
Aantal respondenten	:	95
Foutmarge	:	10,0% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)
Aantal vragen	:	5
Gemiddelde duur invullen van enquête	:	1 minuut en 29 seconden
Rapportagedatum	:	4 september 2018

Toponderzoek

Toponderzoek is een Horsters no-nonsens bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het raadplegen van meningen / ervaringen / beleving van belang om te overleven.

Onze **professionele en flexibele** medewerkers hebben **interesse** voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een **transparant** inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op. Tips worden aangeleverd. Tevens toetst u of ingezette acties resultaat hebben.

Toponderzoek faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u. Het onderzoeksbureau heeft de beschikking over eigen TIP-burgerpanels (landelijk > 60 burgerpanels) en het overheidspanel Overheid in Nederland.

Toponderzoek
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

www.Toponderzoek.com
enquete@toponderzoek.com
085-4860103

Toponderzoek is lid van MOA.